

nem ellenkezőleg, a szegény gyermek azért éheznek, mert nincsenek eléggé számosan! Mintha minden felnőtt és gyermek életszükséglete kielégített volna, mintha nem tudná mindenki, hogy a szegény gyermekek $\frac{1}{5}$ -e hiányosan táplált, s ugyanakkor szemünk előtt a javak garmadáját pusztítják el. És ekkor még új „fogyasztókat”, a meg nem született gyermekek millióit reklamálja az új német felfogás, amidőn a német élőket se képesek kenyérrel és munkával ellátni. Ugyanakkor, amidőn a német nagyipari vállalatok óriási nyereségeket mutatnak fel, a hadiipar urai fantasztikus profitokat zsebelnek be, s az „Osthilfe” akció újabb százmilliókat nyel el, a szociális nyomor gondját az „Eintopfgericht” szegénytelen karikatúrájával, könyörös és kényszeradományozással véli megoldani. Am de a Contra-Malthus teória, amelyet kiagyaltak, szubjektív szociológiai funkciójában oda-céloz, hogy elterelje a társadalmi valóságról a figyelmet. Mert a krízis oka — szerintük — nem a tőkés termelési rend belső ellentmondása, hanem az elapadt gyermekáldás! Objektív társadalmi funkciója pedig az „ágyútöltelék” termelése. A németeket ma vezetőik kinevezték „Herrenvolk”-nak, amely faji kiváltságosságával az emberiség irányítására hivatott. A kátyuba jutott német monopolkapitalizmus a régi magasabbrendűség hagyományával készíti elő imperialista vállalkozását. A „Führer” könyve („Mein Kampf”) efelől nem hagy kétséget. „Die Vermehrung unserer Rasse... dass unser Volk zur Erfüllung der auch ihm vom Schöpfer des Universums zugewiesenen Mission heranzureifen vermag.” Ezért kell a gyermek, a „fogyasztó”, s ezért kell a meg nem született gyermekeket felelőssé tenni a krízisért! Nem hisszük még a mai német tömeghódítás atmoszférájában sem, hogy ennek a népesedéspolitikai novumnak fogantaja lehetne. (Nagyszöllős)

(N. B.)

AZ ÚJ NÉMET ALKOTMÁNY TERVEZETE jelenleg még csak papíron van meg (Nicolai: Grundlagen der kommenden Verfassung, Berlin 1933.) tételei azonban — tekintettel arra, hogy szerzőjét maga Hitler bizta meg, még 1931-ben az új német alkotmány elkészítésével — máris figyelmet érdemelnek. Az új alkotmány szerzője elsősorban a köztársasági Németország jogrendszerének ama liberális vonásai ellen kel ki, amelyek nem vették figyelembe a nemzeti s főleg a faji eszmét s ez utóbbit teszi meg az új német közjog alapjává: elveti a római jogot s a „hagyományos germán jog” visszaállítását sürgeti. Az államhatalom bírtokosa — a tervezet szerint — a Führer, a nemzeti szocialista párttal egyetemben. Ezzel kapcsolatban egy Német Rend megszervezését követeli, melynek a klérusnak az Egyházban betöltött szerepéhez hasonló a hivatása (7. o.) A Német Rend saját törvényei szerint él; a Birodalom törvényei nem kötelezők rá. A Birodalom Führer-je egyben a Rend feje. Ahhoz, hogy valaki a Rend tagja lehessen, nem elég német-árjának lenni, tagok csak azok lehetnek, akik ezen felül kivételes áldozatokat hoztak az új Németországért. A Führer örököse minden további nélkül tagja a Rendnek (24. o.) A Birodalom politikai és morális élete fölött a Rend által delegált 60 tagú szenátus őrökdi. A Birodalom tagállamai megmaradnak; a centralizáció azonban fokozódik. A Birodalom hatáskörébe tartoznak a külpolitikai-, a háborús-, a tengerészeti-, a gyarmati(-?), a posta-, a közlekedési-, a törvénytudományi-, és bankügyek (45. o.) Minden állam élén egy u. n. Statthalter (helytartó) áll, akit a Führer nevez ki. Ennek a Német Rendbe kell tartoznia. (22—23. o.) Az államok adminisztrációjának legfőbb ellenőre a Führer, akinek a ren-

delkezései kötelezők (53. o.) Német állampolgárok csak árják lehetnek. A nem-német származásuak és nemárják külön statutumok alá tartoznak. Állampolgár csak az a német fajú egyén lehet, aki eleget tett katonai kötelezettségének. Politikai jogokkal csak fegyverhordásra alkalmas egyének bírnak. A nők miután nem teljesítenek katonai szolgálatot (!) nem lehetnek állampolgárok. Kivételes érdemek jutalmaképp azonban megkaphatják. (61—63. o.) A birodalmi gyűlés képviselői elmozdíthatók; parlamenti immunitás nincs. A birodalmi gyűlés szerepe tisztára konzultatív. A törvények kezdeményezése a Führer előjoga; a Reichstag határozatait törvényerőre az ő akaratára emeli. A Führer hívja össze és ozlatja fel a birodalmi gyűlést, ő nevezi ki a Birodalom minisztereit, akik neki felelősek. Az egyéni szabadságjogoknak még az elképzelése is megengedhetetlen. (87. o.) Az új alkotmánytervezet a korporatív rendszer szorgalmazójaként a német államokat gazdasági területekre osztja. Mindegyik élén egy-egy területi és gazdasági tanács áll. Ezekbe tartoznak az ipari és kereskedelmi kamarák, s a „szakszervezetek“ képviselői. Ezek a tanácsok egy legfelsőbb birodalmi tanácsot választanak. „A Führer — írja Nicolai, — nem köteles a birodalmi gazdasági tanácsot meghallgatni.“ (86. o.) — A köztársasági úra „alkotmányos elsöprése“ ezek után természetes: „... az 1918 november 8. előtről származó jogszabályok jogerősek, ellenben az összes későbbiek: (törvénycikkék, ítéletek, nemzetközi egyezmények...) — nem!“ (14. o.) — Nicolai a következő szavakkal fejezi be művét: „... a jog... az ahhoz a népelethez való jog, melyből született és amelyet szolgál. Ha az államhatalom és mimagunk a népet szolgáljuk, amelyből származunk, megvédjük egyben a jogot is, ami az isteni akarat kifejezése, mely a németeket teremtette azért, hogy beteljesítsék sorsukat és bizonyítsák az Ur művét a földön.“ (88. o.) A Nicolai-féle alkotmány-tervezet egyik bírálója: Mirkine Guetzewitch írja az „affaires étrangères“ januári számában: „... technikai szempontból... abszolút monarchiával állunk szemben...“ „... a hitleri állam semmiképp sem újítas, hanem megfelel a porosz jogi tradíciónak s azoknak a monarchikus elveknek, amelyek a 19. századbeli német jogrendszer alapját képezték.“

A tervezet éles fényt vet a regresszióknak arra a fokára, amelyre a nemzeti-szocializmus Németországot visszavetné próbálja.

(Berlin)

Sz. L.

A GAZ INTERNACIONALEJA. Fenner Brockway, a *The Bloody Traffic* (Ed. Victor Gollancz London, 1933.) valamint a „L'Internationale des Gaz“ címmel a francia sajtóban megjelent közleménye erőteljesen rántja le a leplet a kémiai hadiipar nemzetközi üzleteiről és szervezkedéséről. Kiderül ezekből az írásokból, hogy bár a nemzetek ünnepélyesen lemondtak a mérges gázhasználatáról, mégis hatalmas arányokban felkészültek a „hatásosabb“ gázok gyártására. Angliának, Franciaországnak, Olaszországnak, Lengyelországnak, Japánnak s az Egyesült Államoknak egyaránt megvannak a maguk Hadikémiai Kutató Bizottságai, amelyek egész szorosra fűzik kapcsolataikat a kémiai ipar s a tudományos intézetek, valamint az egyetemek kutatásai közt, ugyanakkor, amikor e Bizottságok külön kísérleti telepekkel rendelkeznek. Angliában a Hadikémiai Kutató Bizottság együttműködik a nemzeti Fizikai Intézettel, a Birodalmi Tudományos és Technológiai Collégiummal s a Tudományos és Ipari Kutató Département-nal. A Bizottság tagjai közt ott találjuk Anglia kémiai nagyiparosainak legtekintélyesebb képviselőit. Az angol Bi-